

EL LLENGUATGE

L'abisme

Tots els vocabularis de barbarismes recullen la forma "abim", considerant-la, per tant, com a tal, i solen proposar, com a formes correctes equivalents, *abisme* i *abis*, que són, naturalment, les que figuren al Diccionari Fabra, i als altres repertoris moderns del lèxic normatiu de la nostra llengua. Aquest és, de fet, un coneixement força banal, o, si més no, força divulgat, i sobre el qual no sembla que hi hagi mai discrepàncies o parers oposats: "abim" és incorrecte i s'ha de dir *abisme* o *abis*. És així, dit d'aquesta manera senzilla, elemental i categòrica, que hom disposa generalment de la informació sobre aquests mots. I, de fet, amb més precisió i dades concretes, és el que en ve a dir Joan Coromines en el seu Diccionari etimològic, del qual *abisme*, a causa de l'ordre alfabètic, és un dels primers mots a tractar. Diu Coromines: "En català literari tingué alguna circulació en els anys 1890-1920 una variant *abim* (manllevada del fr. *abime*) que després ha caigut en l'oblit, mentre que el cultisme pur *abis* s'ha mantingut més o menys amb caràcter poètic."

En realitat, es pot dir que la forma "abim" s'ha mantingut fins als

nostres dies i si no apareix amb més profusió en les nostres publicacions és sens dubte gràcies a la revisió dels correctors. En els textos en què aquesta revisió ha estat inexistente o poc acurada, trobem encara "abim" amb més freqüència de la que caldria, i ara mateix —per això hi insistim— l'hem tornada a sorprendre en dues publicacions de prestigi i categoria.

Que la forma *abisme* sigui tan acostada a la del castellà és, oertament, la raó per la qual tants publicistes —amb informació insuficient— es decanten per "abim", que se'n separa més, i que pot aparèixer, així, com una forma més genuïna i característica del català, sense adonar-se, és clar, que amb la preocupació d'evitar un castellanisme inexistente, incorren en un gal·licisme que, diguem-ho' suaument, no es considera acceptable. El fet no és pas gens nou, però causa una certa sorpresa que encara es mantingui una forma com "abim" a despit que d'ençà de l'ordenació de la nostra llengua, podríem dir de l'aparició del Diccionari ortogràfic de Pompeu Fabra (1917), sigui rebutjada en tots els textos i repertoris normatius. I és que el principal defecte d'aquestes obres no és pas que no estiguin al dia sinó més aviat que no són consultades tan sovint com caldria.

Albert Jané